Skolinspektionen

Beslut

2015-04-17

Dnr 44-2014:7862

Guteskolan AB

Org.nr. 556704-4267

Beslut för gymnasieskola

efter bastillsyn i Guteskolan Södra belägen i Gotland kommun

Skolinspektionen
Box 23069, 104 35 Stockholm

Tillsyn i Guteskolan Södra

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Guteskolan AB (org.nr. 556704-4267) under våren 2015. Guteskolan Södra besöktes av Skolinspektionen den 17 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets nationella statistik (SIRIS) framgår att det till stor del saknas statistik gällande kunskapsresultat för gymnasieskolan Guteskolan Södra. Det beror på att statistik baserad på färre än 10 elever inte redovisas i den nationella statistiken. Den genomsnittliga betygspoängen för elever med avgångsbetyg läsåret 2013/14 var 13,0 poäng enligt SIRIS. Detta är lägre än genomsnittet för eleverna i riket som var 14,5 procent.

Guteskolan Södras egen statistik för läsåret 2013/14 visar att totalt 51 procent av eleverna erhöll grundläggande behörighet till universitet och högskola.

Vidare framgår av skolans statistik att 59 procent av eleverna erhöll gymnasieexamen läsåret 2013/14, detta gäller elever på det estetiska programmet.

Vidare framgår av skolans statistik att 71 procent av eleverna erhöll gymnasieexamen läsåret 2013/14. Resultatet visar en spridning mellan programmen och inriktningarna när det gäller andel elever som erhöll gymnasieexamen, med som lägst 33 procent (NA) och som högst 100 procent (RLBAG samt SAMED).

Skolan har ingen statistik som visar kunskapsresultat för introduktionsprogrammen. Cirka 10 procent av eleverna på Guteskolan Södra går vid tiden för tillsynen på något av de två introduktionsprogrammen. Skolan har inte några sammanställningar när det gäller hur väl eleverna lyckas nå kunskapskraven och andra mål för utbildningen på introduktionsprogrammen.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-09-14
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-09-14

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Alla elever vid Guteskolan Södra når inte lägst godkänt betyg i samtliga kurser och en stor andel elever erhåller inte heller gymnasieexamen då utbildningen avslutas. Skolinspektionens utredning visar att gymnasieskolan Guteskolan Södra behöver vidta åtgärder inom områden som har betydelse för elevernas kunskapsresultat.

Centralt är att rektorn tar ett samlat och tydligt helhetsgrepp över skolans kontinuerliga kvalitetsarbete. I detta arbete är det angeläget att rektorn i högre utsträckning involverar all personal. Det görs knapphändiga analyser av olika kunskapsresultat, något som är nödvändigt att förbättra för att kunna identifiera utvecklingsbehov och genomföra insatser för att åstadkomma en ökad måluppfyllelse. Kvalitetsarbetet behöver ta sin utgångspunkt i sambandet mellan skolans resultat och kvaliteten i undervisningen. Rektorn behöver se till att lärarna ges möjlighet att kritiskt reflektera över innehåll och arbetssätt i undervisningen kopplat till resultaten, för att därigenom utveckla, pröva och utvärdera olika undervisningsmetoder. Detta är angeläget för att åstadkomma en undervisning som är anpassad till alla elevers förutsättningar och behov.

Dessutom är det viktigt att kvalitetsarbetet även inbegriper introduktionsprogrammen, där cirka 10 procent av skolans elever går. Brister i det systematiska kvalitetsarbetet innebär att gymnasieskolan Guteskolan Södra

saknar underlag för att kunna fatta strategiskt viktiga beslut som långsiktigt ger möjlighet till resultatförbättringar.

Många av de elever som Skolinspektionen intervjuat saknar kunskap om de examensmål som finns för varje program. Tillsynen visar också att dessa mål inte heller används som utgångspunkt vid lärarnas planering och genomförande av undervisningen, förutom i årskurs 3 i samband med gymnasiearbetet. Rektorn måste därför se till att undervisningen utvecklas så att examensmålen utgör en grund under elevernas hela gymnasieutbildning, så att utbildningens olika delar hänger samman och bildar en helhet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Guteskolan AB att senast den 14 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Guteskolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6§ skollagen, Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program SKOLFS 2010:14, 4 kap. 1 § gymnasieförordningen, Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program och att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att det för varje nationellt program i gymnasieskolan ska finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Av läroplanen framgår att rektorn och lärarna ska klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever har. Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål.

Skolinspektionens intervju med lärare ger en skiftande bild av hur och i vilken grad examensmålen är vägledande för planeringen och genomförandet av undervisningen. Lärarna beskriver att de brukar gå igenom vad kursen handlar om, det centrala innehållet, för att sedan gå vidare med betygskriterierna. De uppger att de inte alltid varit så tydliga med att förklara examensmålen och att det mest troligt är elever i årskurs tre som känner till dem. De säger även att de behöver arbeta vidare med detta och att de inte heller via arbetslagsledarna gemensamt har diskuterat frågor kring examensmålen.

Rektorn beskriver att arbetet med examensmålen är ett utvecklingsområde för skolan och att de inte gemensamt har pratat om detta på skolan. Det har främst varit aktuellt att lyfta fram examensmålen i samband med planeringen av gymnasiearbetet i årskurs tre, enligt rektorn. Han uppger också att det är både lärar- och ämnesberoende huruvida undervisningen är inriktad mot examensmålen och att samarbetet mellan lärare behöver förbättras av den anledningen. Flera av de elever som Skolinspektionen har mött saknar kunskap om de examensmål som finns för deras program. Elever uppger att de tror att

examensmålen främst tas upp i årskurs tre. På frågan om vad som är examensmålen så svarar eleverna "är det inte det som lärarna gått igenom inför examensarbetet"? På frågan om det "märks" i undervisningen vilket program som de går så ger de lite olika exempel på det.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis, utifrån samtliga intervjuer, att undervisningen överlag inte utgår från och omfattar examensmålen för respektive program. När det finns brister inom denna del av elevernas utbildning försvårar det, enligt Skolinspektionen, elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling samt att uppfatta att utbildningens olika delar hänger samman och bildar en helhet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Guteskolan Södra inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga huvudmannen Guteskolan AB att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Guteskolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Tillsammans med personal och med utgångspunkt i uppföljningen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen på skolövergripande nivå.

Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska prioriteras.

Dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara dokumenterat. Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Tillsynen visar att rektorn har påbörjat ett arbete med att få till stånd ett fungerande kvalitetsarbete i hela organisationen. Detta är dock inte fullt ut implementerat än. Av dokumentation och intervjuer med rektor och lärare framgår att det finns en struktur för skolans kvalitetsarbete som beskrivs i ett årshjul som är gemensamt för gymnasieskolan Guteskolan Södra och gymnasieskolan Guteskolan. Av årshjulet framgår som exempel när olika

resultat ska följas upp och analyseras. Kvalitetsarbetet dokumenteras i de båda skolornas gemensamma "Sammanställning Kvalitets- och verksamhetsredovisning för Guteskolan" samt i "Verksamhetsplan 2014-2015". I kvalitetsredovisningen finns flera kunskapsresultat, exempelvis andel elever med gymnasieexamen och grundläggande behörighet till högskolan. Det finns dock inga resultat gällande hur väl skolan lyckas med utbildningen för elever på introduktionsprogrammen. Vidare saknas en mer omfattande analys av kunskapsresultaten och vilka åtgärder som skolan tänker vidta för att höja resultaten utifrån en analys. I analysen konstateras snarare att resultaten är låga och att det "måste bli ett högprioriterat område" att höja resultaten.

Rektorn bekräftar vid intervju att mer omfattande analyser av resultaten, än de som går att utläsa av dokumentationen, inte har gjorts och han uttrycker att detta är ett viktigt utvecklingsområde för skolan. Han framhåller att det är angeläget att involvera alla lärare i detta analysarbete och att det då är viktigt att prata om anpassningar i undervisningen och frågor som rör vilken syn man har på eleverna. Rektorn uppger att ett sådant arbete planeras att äga rum vid läsårets slut.

Av intervju med lärare framgår att de inte har deltagit i gemensamma analyser av skolans resultat och att de exempelvis inte gjort jämförelser av resultat mellan olika program. Det finns även lärare som uttrycker att de inte känner till skolans resultat. Av intervju med rektor och dokumentstudier framgår vidare att det inte finns någon tydlig koppling mellan kvalitetsredovisningens resultat och verksamhetsplanens planerade insatser. Det förklarar rektorn med att årshjulet är så pass nytt, att det är första året som skolan arbetar mer systematiskt med dessa frågor.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att skolans kvalitetsarbete inte är en process där uppföljning, analys av resultat, planering och genomförande av insatser alltid hänger samman på ett tydligt vis för att bidra till utveckling av verksamheten. Bristerna i skolans kvalitetsarbete består främst i att tillgängliga kunskapsresultat inte analyseras på skolövergripande nivå, samt att dokumentationen av det samlade kvalitetsarbetet saknas när det gäller analys av kunskapsresultat och därtill kopplade åtgärder. Det finns således inga närmare analyser av orsaker till resultaten som exempelvis går att härleda till anpassningar i undervisningen, anledningar till elevers frånvaro eller till vilken betydelse lärares förväntningar har på elevernas möjlighet att nå så långt som möjligt. Utan att gemensamt analysera troliga orsaker till elevernas kunskapsresultat finns det en risk att de åtgärder som skolan vidtar inte kommer att få avsedd effekt. Detta för att ytterst bidra till att eleverna ges möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

- Eftersom verksamheten vid Guteskolan Södra inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Guteskolan AB att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Övriga arbetsområden

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom detta arbetsområde.

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Anki Näckstam
Föredragande

Bilagor
Bilaga 1: Allmänt om tillsynen
Bilaga 2: Fakta om Guteskolan Södra

Skolinspektionen
Box 23069, 104 35 Stockholm

Skolinspektionen

Bilaga 1

2015-04-17

Dnr 44-2014:7862

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Skolinspektionen
Box 23069, 104 35 Stockholm

Bilaga 2: Fakta om Guteskolan Södra

Guteskolan Södra är en fristående gymnasieskola i Gotlands kommun. Huvudman för skolan är Guteskolan AB med organisationsnummer 556704-4267. Skolan har varit belägen i Klintehamn och ligger från och med läsåret 2014/15 i Visby.

Skolan erbjuder sammantaget fem nationella program samt introduktionsprogram. Följande program erbjuds:

Yrkesprogram

- Barn och fritidsprogrammet (BF); inriktningar fritid och hälsa samt pedagogiskt arbete.
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL); inriktningar bageri och konditori samt kök och servering.
- Högskoleförberedande program
- Ekonomiprogrammet (EK); inriktning ekonomi.
- Estetiska programmet (ES); inriktningar bild- och formgivning, estetik och media samt musik.
- Naturvetenskapsprogrammet (NA); inriktningar naturvetenskap samt naturvetenskap och samhälle.

Introduktionsprogram

- Preparandutbildning
- Yrkesintroduktion

Skolenheten har vid tiden för tillsynsbesöket totalt 82 elever. Det största programmet är det estetiska programmet med 27 elever och det minsta programmet är naturvetenskapsprogrammet med 8 elever.

Skolan leds av en rektor som även är rektor för Guteskolans gymnasieskola. Guteskolan Södra är i praktiken sammanslagen med Guteskolans gymnasieskola när det gäller lokalanvändning, samläsning av olika kurser, lärares tjänstgöring på de båda skolorna. Skolorna uppfattas i intervjuer med elever, lärare, elevhälsoteamet och rektor som en skola. De båda skolorna är dock åtskilda som separata enheter när det gäller formalia som skolenhetsid, betygskataloger och på vilken skolenhet lärarna har sin anställning.